

KUNGL. MAJ:TS
RESOLUTION

Genom resolution den 18 juli 1961 fastställde länsstyrelsen i Uppsala län, med undantag av visst i resolutionen närmare angivet område, förslag till byggnadsplan för tätorten Mehedeby i Tierps landskommun, vilket förslag, innehållande jämväl byggnadsplanbestämmelser, angivits å en av lantmätarna Nils Sjölin och Curt Hellsten åren 1953-1959 upprättad, sedermera reviderad karta med därtill hörande beskrivning.

Över länsstyrelsens resolution har dödsboet efter Johan Svärd, såsom ägare av mark som beröres av byggnadsplansförslaget, anfört besvär hos Kungl. Maj:t.

Utlåtanden i målet ha avgivits av länsstyrelsen, efter vederbörandes hörande, den 20 november 1961 och av byggnadsstyrelsen den 20 mars 1962.

Kungl. Maj:t lämnar besvären utan bifall.

Detta länder vederbörande till efterrättelse. Stock-

TILL DÖDSBOET EFTER J SVÄRD
ang. besvär i fråga om fast-
ställelse av byggnadsplan
för tätorten Mehedeby i
Tierps landskommun nr
D 323/61

Avskrift till
byggnadsstyrelsen
länsstyrelsen i Uppsala län
(+ prövade handlingar)
länsarkitekten, Uppsala
Överlantmätaren, Uppsala
(+ avskrift att till-
ställas vederbörande
distriktslantmätare)
byggnadsnämnden i Tierps
landskommun

holms slott den 13 april 1963.

(L.S.)

På nådigaste befallning:

Gösta Skoglund

Nils Engdahl

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Gerda Söderberg
Gerda Söderberg

LÄNSSTYRELSEN

I

UPPSALA LÄN

Landskansliet

Skrift

Resolution.

Länsstyrelsen i Uppsala län prövar - efter framställning av Tierps landskommun - skäligt att, jämlikt 107 § byggnadslagen den 30 juni 1947 enligt lagrummets lydelse före den 1 juli 1960, fastställa ett av lantmästarna Nils Sjölin och Curt Hellsten åren 1953-1959 upprättat och åren 1960 och 1961 reviderat förslag till byggnadsplan för tätorten Mehedeby i Tierps landskommun jämte till förslaget hörande byggnadsplanebestämmelser, därvid dock från fastställelse undantages det område, som med röd begränsningslinje angivits å en till ärendet hörande karta.

Vidare prövar länsstyrelsen, med stöd av 113 § byggnadslagen, skäligt förordna att ägaren av fastigheten Mehede 3³ skall, ändå att 112 § samma lag ej är tillämplig, i den utsträckning, som särskilt angivits å en i ärendet upprättad karta, utan ersättning upplåta all den fastigheten tillhöriga mark, som är obebyggd och som i den fastställda byggnadsplanen är upptagen såsom väg- eller parkmark.

Talan mot länsstyrelsens beslut i vad avser byggnadsplanen fullföljes hos Kungl. Maj:t genom besvär, vilka, för att bli prövade skall ha inkommit till Kungl. Kommunikationsdepartementet inom en månad härefter.

Ändring i länsstyrelsens beslut i övrigt sökes hos Kungl. Maj:t genom besvär, vilka för att bli prövade skall ha inkommit till Kungl. Kommunikationsdepartementet inom tre veckor från det klaganden erhållit del av beslutet, dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor.

Uppsala slott i landskansliet den 18 juli 1961.

På länsstyrelsens vägnar:

S.J. Nilsson

Nils Söderberg

Bestyrkes; på tjänstens vägnar:

LÄNSSTYRELSEN

I

UPPSALA LÄN

LANDSKANSLIET

Länsarkitektkontoret

Ink. den 28/3 1962

Dnr 241 92-60

Avskrift

Beskrivning

tillhörande förslag till byggnadsplan för tätorten Meheby i Tierps socken och landskommun av Uppsala län.

1. Tierps landskommun, regionsamhörighet och kommunikationer.

Kommunen omfattar förutvarande Tierps socken. Landarealen utgör 34.000 hektar, varav 9.500 hektar åker och 21.000 hektar skogsmark (enl. 1944 års jordbruksräkning). Befolkningsmängden uppgick enl. de preliminära siffrorna den 31 dec. 1959 till 3.971 personer. Invånarantalet har under de senaste decennierna succesivt minskat, en avtappningstendens som inte ser ut att mildras. Sedan år 1920 utgör sålunda nettoförlusten sammanlagt ca 2.500 personer motsvarande ca 60 personer per år i medeltal. Den dominerande näringsgrenen är jordbruket med binärningar. Enligt Uppsala läns länsutredning skulle inte mindre än 54 % av de förvärvsarbetande hänföras till denna yrkeskategori, medan 27 % tillhöra yrkesgruppen industri och hantverk (1945 års folkräkning). Utvecklingen sedan 1945 har sannolikt medfört betydande förskjutningar mellan dessa yrkesgrupper, men alltså torde dock jordbruket sysselsätta de övervägande antalet yrkesverksamma inom kommunen.

Enligt den i byggnadsstyrelsens regi pågående utredningen ang. regionindelning m.m. för Uppsala län med omnejd (utredningsman byrådirektör Björn Bosaeus) ingår Tierps landskommun i den s.k. Uppsala storregion med 140.600 innovånare. Av större intresse i detta sammanhang är emellertid vilken planregion, som kommunen anses tillhöra. Enligt nämnda utredning skulle kommunen ingå i Tierps planregion, som med 10.800 innevånare omfattar Tierps köping, Tierps landskommun samt Söderfors kommun. I denna planregion är Tierps köping servicecentrum och dessutom tillsammans med Söderfors samhälle regionens dominerande arbetscentrum.

Landskommunen har inom sina gränser ingen större tätort, som kan konkurrera med nyssnämnda centra. Utvecklingen av befolkning och näringsliv inom kommunen tyder ej heller på att någon större samhällsbildning är att förvänta. En viss koncentration av befolkningen i samband med jordbrukets struktur-

omvandling till de befintliga tätorterna inom kommunen kan dock påräknas. De tätorter, som därvid närmast komma ifråga äro Mehedeby i norra ändan av kommunen Svanby intill Tierps köping samt Vänkarbo i södra delen av kommunen. Dessutom är i verdande enplanlagd bebyggelsekoncentration vid Tierps kyrka, som närmast får karaktären av ett slags kommuncentrum med kommunalkontor, centralakola m.m.

Kommunen har ett förhållandevis rikt förgrenat allmänt vägnät med riksväg 13 som en nord-sydgående pulsåder genom kommunens centrala delar. Tvärgående trafikleder i öst-västlig riktning av större betydelse äro vägarna Vänkarbo - Östervåla, Tierps kyrka - Söderfors samt tillfarterna till Tierps köping. Det enskilda vägnätet är väl utbyggt inom jordbruksbygden kring Tierps kyrka. Inom kommunens gränser går norra stambanan fram med stationer (förutom i Tierps köping) i Gävastbo, Orrskog och Mehedeby. Från Orrskog utgår särskilda "industrispår" till Söderfors och Untraverket. För den lokala persontrafiken torde järnvägsnätet ha underordnad betydelse.

2. Mehedeby tätort, nuvarande och förväntade förhållanden.

Enligt en i samband med planuppdraget utförd undersökning ang. "Mehedebyregionens" befolkning, näringsliv och bebyggelsestruktur bodde år 1959 inom regionen, varnad avses Mehede och Grimsarbo byar, 369 personer, varav 185 män och 184 kvinnor. Antalet barn under 15 år uppgick till 78 stycken eller 21 % och antalet åldringar över 60 år till 97 stycken eller 26 %. Av de yrkesarbetande (128 stycken) sysselsattes 30 stycken (23 %) inom jord- och skogsbruk och 41 stycken (32 %) inom industri och hantverk, 90 stycken (70 %) av de yrkesarbetande hade sin arbetsplats inom tätortsregionen, medan återstoden, 38 st (30 %) med huvuddelen av de industrisysselsatte, hade sitt arbete utom tätorten, framförallt i Söderfors, (19 stycken).

Bebyggelsen (utom uthus o.dyl.) inom regionen omfattar nu 131 byggnader med sammanlagt 171 bostadslägenheter. Av bostadshusen äro 11 stycken anknytna till jordbruket. Förutom bostadslägenheter finns i byggnaderna inrymda 6 lokaler för handel, 7 för mera allmänt ändamål samt 2 för senfärdsel. Utöver kvarn (norr om järnvägsstationen), såg (i centrum) samt ett par snickerier saknas industribyggnader av betydelse inom tätorten. Av byggnaderna äro 67 % uppförda före år 1930.

14 % under 30-talet, 7 % under 40-talet och 12 % eller 15 stycken under 50-talet.

Av ovanstående statistiska uppgifter kan härledas, att Mehedeby utgör en handels- och serviceort för den omgivande landsbygden men också bostadsort för i framförallt Söderfors men även i Tierps köping och andra närliggande orter arbetande personer. Sägverkerörelsen och snickerier sysselsätta stadigvarande endast ett färre antal anställda och påverkar för närvarande tätortens utveckling endast i ringa grad. Kvarnverkerörelsen har under senare tid fört en tynande tillvaro men kommer sannolikt att moderniseras och inom snar framtid åter köras igång. Rörelsen torde dock icke komma att sysselsätta mer än ett fåtal anställda. Även om det är vanskligt att uttala sig om Mehedeby's framtid, synes dock dess näringsgeografiska läge och andra för näringslivet's utveckling avgörande faktorer knappast vara sådana, att man kan förvänta sig någon betydande förändring av tätortens hittillsvarande utveckling och nuvarande struktur. Å andra sidan innebär tillgången till järnväg och riksväg, att tätortens läge ur kommunikationssynpunkt är så pass lockande, att mindre industri- och serviceföretag (t.ex. inom transportväsendet och bilbranschen) mycket väl kunna tänkas slå sig ned i tätorten. För att kunna möta en sådan utveckling har därför inom planområdet reserverats mark för industriellt ändamål.

Den framtida bostadsbebyggelsens omfattning inom Mehedeby är givetvis starkt beroende av i vad mån industrirörelse tillföres tätorten och ökade sysselsättningsmöjligheter därigenom tillskapas. Även om många, som nu äro bosatta i Mehedeby, arbeta i Söderfors, Tierps köping m.fl. närliggande orter, torde dock knappast tätorten i fortsättningen få någon större betydelse som bostadsort för i dessa orter arbetande personer. En försiktig prognos beträffande befolkningsutvecklingen inom tätorten för den närmaste framtiden ger vid handen, att man icke bör räkna med någon befolkningsökning av betydelse. Den nybebyggelseakt, som karakteriserar 50-talet med i medeltal 1 1/2 bostadshus per år och i främsta rummet hänför sig till standardförbättring, synes därför kunna läggas till grund för en beräkning av tomtmarksbehovet för den närmaste 10-årsperioden. Detta behov skulle då utgöra ett 15-tal tomtplatser. Då det nu upprättade planförslaget upptager ett ^{behovet} 35-tal obebyggda tomtplatser för bostadsändamål, skulle för överskådlig framtid kunna väl tillgodoses inom planområdets ram utan att därför detsamma får

anses överdimensionerat.

3. Byggnadsplanområdets omfattning, avgränsning och terrängförhållanden.

Byggnadsplanområdet omfattar dels den gamla befintliga bebyggelsen kring järnvägsstationen med utlöpare längs vägen mot Söderfors och längs riksvägen, dels ett nybebyggelseområde mellan dessa båda vägar i anslutning till men söder om den gamla bebyggelsen samt dels ock industriområde mellan järnväg och riksväg norr om stationen. Planområdets längdsträckt form betingas av att järnvägen i väster och riksvägen i öster utgöra spärrar för den lokala trafik, som planområdets bebyggelse initierar och kräver. Under planarbetets gång har ifrågasatts, att begränsa byggnadsplansförslaget till det för nybebyggelse nu avsatte bostadsområdet i söder. De centrala delarnas befintliga och blandade bebyggelse skulle därmed uteslutas, vilket motiverades av att planförslaget beträffande dessa delar endast i begränsad omfattning torde få någon aktuell tillämpning vid nybebyggelse, då någon sådan knappast är att förvänta där inom överskådlig tid. Emellertid har det ansetts önskvärt, att få vägsystemets sträckning fastställt för hela tätorten, varför planområdet av den anledningen ändock utsträckts att omfatta jämväl den gamla bebyggelsen.

Inom planområdet är belägna 7 brukningscentra för jordbruk, varav 5 inom den centrala delen. Sannolikt kommer av dessa jordbruk flera stycken att så småningom upphöra som självständiga enheter, varigenom vissa brukningscentra få ändrad karaktär ur bebyggelse-synpunkt. I planförslaget har emellertid jordbruksintresset tillgodosetts i största möjliga utsträckning därigenom, att samtliga brukningscentra bibehållits för jordbruksbebyggelse och jordbruksjorden endast i begränsad omfattning avsatts till annat ändamål än för jordbruk. Vid den successiva översyn av planförslaget, som

med jämna mellanrum blir erforderligt, torde bortfallet av jordbruk beaktas och de därav föranledda ändringarna i markdispositionen genomföras. Nybebyggelseområdet är i huvudsak beläget å skogsmark. En exploatering därav i den begränsade omfattning varon här är fråga kan icke skada jordbruksintresset.

Större delen av planområdet är belägen å rullstensåsa, den s.k. Uppsalaåsen. Ur miljösynpunkt är läget trivsamt i den delvis skogklädda sluttningen mot väster, där terrängen är öppen ända fram till Dalälven. Den gennålöppliga marken och de goda lutningsförhållandena inom nybebyggelseområdet gör, att några svårigheter med tomtplatsernas och vägmarkens avvattnings icke föreligger.

4. Byggnadsplaneförslaget.

a) Trafikleder och vägnät.

Som ovan nämnts går riksvägen nr 13 fram genom planområdet. Denna stora trafikled har bibehållits i oförändrad sträckning. I samråd med vägförvaltningen har riksvägområdets bredd i planförslaget fastslagits till 20 meter. En breddning av riksvägen i enlighet med planförslaget kan genomföras utan busflyttning med undantag för bostadshusen å Mehede 2⁸ och 2⁸⁰, vilka med viss del kunna att bli belägna inom vägområdet. Vid planens utformning har eftersträfvats, att ur trafik säkerhetssynpunkt i möjligaste mån avlasta riksvägen från lokaltrafik och att nedbringa antalet utsläpp å riksvägen till minsta möjliga. Utefter nybebyggelseområdet i söder har reserverats ett parkområde mot riksvägen för att utveckla direktutfart och tillkomsten av siktförstärkande häckar och staket utmed vägen. Riksvägen är försedd med gångbanor i sin sträckning genom den befintliga bebyggelsen.

Det lokala vägnätet har uppbyggts på den allmänna vägen till Söderfors som stovve. Denna väg har uttagits till en bredd av 14

meter och följer i stora drag nuvarande sträckning. För att möjliggöra en bättre anslutning till riksvägen har efter samråd med vägförvaltningen "trafikplatsen" vid nuvarande korsning väsentligt utvidgats åt väster. Om man bortser från de delvis redan utbyggda vägnätet inom nybebyggelseområdet i söder, återstår att närmare kommentera den föreslagna "stationsvägens" sträckning. Denna väg, som från industriområdena i norr sträcker sig utmed och delvis in på järnvägsområdet fram till nysannämnda trafikplats vid Söderforsvägens anslutning till riksvägen, har till uppgift att vara den huvudsakliga utfartsvägen för såväl de föreslagna industriområdena öster om järnvägen som de befintliga och föreslagna industriområdena väster om denna. I varje fall torde den tyngre trafiken icke kunna betjäna av den nuvarande utfartsvägen från stationsområdet, vilken i brant backe går upp mot riksvägen utan vilplan vid anslutningen. Genom utbyggande av stationsvägen och den föreslagna vägen i planområdesgränsen fram till kvarnen, vinnes också den fördelen, att den nuvarande utfartsvägen från kvarnen med utomordentligt farlig järnvägs korsning och riksvägsutfart kan slopas.

Ytterligare bör i detta sammanhang framhållas, att nuvarande järnvägs korsning omedelbart norr om stationshuset föreslagits flyttad ca 20 meter norrut, varigenom en ur trafik- och vägunderhållsynpunkt besvärande dubbelkurva mitt för Mehede 2⁶⁵ kommer bort. Förslaget har tidigare framförts i samband med uppbyggandet av ljus- och ljudsignaler vid korsningen men kunde då icke godtagas av järnvägsmyndigheten på grund av att en sådan omläggning av vägen även medförde en omläggning av vissa stickspåranslutningar med växlar. Då numera stickspåren enl. uppgift tagits bort, har på yrkande från plankommittén (se nedan) en återgång till det ursprungliga väg-

korsningsförslaget skett.

Några särskilda trafikutrymmen utöver avsatta vägområden har icke ansetts erforderliga, då dessa medgiver parkering, buss-hållplatser o.dyl.

b) Byggnadsmark.

Som ovan angivits omfattar planen en kärna med befintlig bebyggelse, där någon nybebyggelse icke är aktuell. Planen får här karaktären av förslag till vissa saneringsåtgärder, som kan komma ifråga vid eventuell nybebyggelse. Med hänsyn till oviss-heten om tidpunkten och lokaliseringen av sådan, har planförsla-get icke gjorts för detaljerat eller genomgripande utan redovi-sar i stort sett endast vägmärksintrång och förgårdslinjer. Mark-användningen har i regel helt anslutit sig till nuvarande för-hållanden.

För allmänt ändamål har avsatts 2 områden, skoltomt och brandstationstomt, båda redan ianspråktagna och bebyggda för ändamålet. Något behov av flera allmänna områden föreligger icke så vitt nu kan bedömas.

För bostadsändamål har förutom den befintliga bebyggelsen avsatts ett större samlat nybebyggelseområde i söder samt ett mindre område mellan Söderforsvägen och järnvägen mitt för sko-lan. Under planarbetets gång har i enlighet med utarbetad plan-skiss redan avstyckats och bebyggts 11 tomplatser inom det stör-re området.

För handelsändamål har i planen upptagits, förutom det be-bygga kvarteret med affärer i anslutning till stationsområdet, 4 områden. Av dessa äro 3 belägna vid riksvägen och i varje fall 2 av områdena bebyggda och utnyttjade för att betjäna bilismen. Sålunda finns å det nordligaste BH-området kafé och motellrörel-se och å det sydligaste området en väl utvecklad bensinförsälj-

nings- och bilserviceverksamhet. Behov av ytterligare affärsområden saknas.

För industriändamål har reserverats dels ett större område i norr mellan järnväg och riksväg, dels ett par mindre områden väster om järnvägen mitt för stationsområdet samt dels den centrala sågverkstomten mitt för brandstationen. Medan industriområdena i norr f.n. icke äro utnyttjade eller bebyggda för någon industriell rörelse, så äro de övriga områden i stort redan bebyggda. Ur lokaliseringssynpunkt hade det givetvis varit önskvärt, att sågverksområdet hade varit förlagt i anslutning till de övriga industriområdena, varigenom en renare differentiering av de olika bebyggelseområdena kunnat ske. Det har emellertid bedömts olämpligt, att i nuvarande läge genom fastställande av byggnadsplan och därtill hörande byggnadsplanbestämmelser försvåra ett utnyttjande av nuvarande anläggning.

För stämlokal har i planen avsatts dela 3 redan för ändamålet bebyggda områden (ordenslokal, 2 st. missionshus), dela ock ett större område i anslutning till skoltomten för bygdegård av folketshusstyp eller liknande. Den nuvarande tomtplatsen för IOGT-lokalen (Mehede 2⁹) är för liten och har därför föreslagits väsentligt utvidgad åt norr å Mehede 61¹, vilken fastighet tillhör kommunen. Vid upprättande av planförslaget i denna del har förutsatts att den nuvarande lokalen, som är i dåligt skick, rustas upp och behov av ökat tomtplatsutrymme därmed uppkommer. Skulle lokalen ruggas ned, föreligger ingen anledning att bibehålla området som C-område, utan det bör i stället uteslutas från planområdet eller avsättas till parkområde. Nybebyggelse för bostadsändamål bör nämligen icke onödigtvis lokaliserats till denna del av planområdet, som ju ligger öster om riksvägen.

c) Jordbruksområden.

Strukturen hos tätorten med det historiskt betingade stora i slaget av jordbruksbebyggelse har medfört, att man icke utan planläggningstekniska olägenheter kunnat undgå att medtaga betydande jordbruksområden i planförslaget. Den föreslagna markdispositionen överensstämmer i stort sett med nuvarande förhållanden.

d) Specialområde och övriga reservat.

Som specialområde för järnvägsändamål har upptagits nuvarande järnvägsområde inom planen med oförändrade gränser.

Den mark, som i planens avseende till park, utgöres i huvudsak av skyddsområden kring riksväg och vattentäkt (den sistnämnda å Mehede 61¹, nordost om järnvägsstationen). Något behov av allmän lekplats å dyl, inom planområdet föreligger ej utöver den fotbollsplan, som finnes å skoltomten.

Idrottsplats för tätorten har nyligen iordningstälts nordost om byggnadsplanområdet på östra sidan Åsen (Mehede 64¹). Kommunalt friluftsbad finnes ordnat vid Dalälven rakt västerut från planområdet.

e) Fast fornlämnings.

Enligt ekonomiska kartans redovisning finnes icke inom planområdet eller dess omedelbara närhet någon fast fornlämnings. Ej heller har i övrigt någon uppgift om att fast fornlämnings skulle finnas inom området kunnat erhållas.

f) Arealuppgifter.

Byggnadsplanområdets totala areal och dess fördelning på olika områden framgår av nedanstående uppställning.

	areal hektar	% av totala arealen
vägnark	8,0	12,3
parkmark	11,6	17,8

10.

	areal hektar	% av totala arealen
byggnadsmark, allmänt ändamål	2,2	3,4
"- bostads- och småindustri- ändamål	16,6	25,5
"- samlingslokaler	1,5	2,3
"- industriändamål	6,3	9,7
specialområden	2,8	4,3
jordbruksområden	16,0	24,7
	<hr/>	<hr/>
Summa	65,0	100,0

Allmän mark, byggnadsmark och övrig mark fördelar sig sålunda jämnt med vardera ca 1/3 av planområdets areal.

5. Byggnadsplanbestämmelserna.

Vid utformandet av byggnadsplanbestämmelserna har eftersträvt, att dessa icke komma att strida mot föreskrifterna i den av riksdagen fastställda nya byggnadsstadgen, som träder i kraft den 1 juli 1960. Då planförslaget emellertid kan bli fastställt, innan stadgen träder i tillämpning, har direkt hänvisning till paragrafer i stadgen icke kunnat göras av formella skäl.

De i den nya stadgen intagna föreskrifterna för byggande vid utomplansbestämmelser (29 §) ha direkt kunnat utnyttjas som byggnadsplanbestämmelser ifråga om tomtplats storlek och hur stor del av tomtplats som får bebyggas. Samma är förhållandet med de i stadgen angivna föreskrifterna om byggnads läge (39 § andra stycket) och om taklutning (40 §).

Beträffande våningsantal och byggnadshöjd har i byggnadsplanbestämmelserna föreslagits samma bestämmelser för all fristående bebyggelse och för Jb- och Lb-områdena (högst 2 våningar och 7,5 meter), motsvarande vad den nya stadgens utomplansbestämmelser föreskriver härutinnan. Beträffande den övriga byggnadsmarken och Le-områdena,

där det vare sig är önskvärt eller lämpligt att låsa fast vägningsantal och byggnadshöjd med tanke på den speciella karaktär av bebyggelse, som här kan komma ifråga, har bestämmelserna givits en mera allmän lydelse.

I de föreslagna byggnadsplanbestämmelserna har byggnadsnämnden medgivits dispensrätt endast ifråga om taklutningsbestämmelserna. Jäml. bestämmelserna i den nya stadgans 67 § 2 mom. Äger dock länsstyrelsen förordna, att byggnadsnämnden skall äga medgiva avvikelser från byggnadsplan under förutsättning att nämnden har tillgång till kompetent personal.

6. Utredning ang. plangenomförandet.

Möjligheterna att genomföra en byggnadsplan för belärsbebyggelse är intimt förknippad med kommunens engagemang ifråga om markanskaffning och utbyggnad av vägar, vatten och avlopp. Genom framsynt markpolitik äger kommunen i Mehedeby dels ett större exploateringsområde för i huvudsak bostadsbebyggelse öster om skolan (Mehede 3⁹⁰ och 61¹), vilket nu till största delen är utbyggt, dels ock största delen av industriområdet i norr (delarna å Mehede 61¹). Man kan på goda skäl räkna med att kommunen även i fortsättningen genom markförvärv och andra åtgärder aktivt medverkar till planens genomförande. Ifråga om nybebyggelseområdena torde också detta kunna ske utan större svårigheter. Förhållandet är emellertid annorlunda beträffande de centrala delarna med den gamla bybebyggelsen. Här måste ett plangenomförande på grund av äganderättsförhållandena ses på längre sikt med en succesiv anpassning av fastighetsindelning och nybebyggelse till planen.

Grundförhållandena inom planområdet äro för den bebyggelse, som föreslås fullt tillfredsställande ifråga om bärighet. Berg,

som fördyrar grundgrävning, saknas.

Vägutbyggnad inom exploateringsområdet i söder sker fortlöpande allteftersom bebyggelsen växer fram. Några tekniska svårigheter att bygga väg inom detta område föreligger icke. Planförslaget upptager i övrigt endast en väg, som icke förut är utbyggd nämligen den ovan berörda "stationsvägen" med anslutningsväg till kvarnen. Det synes vara angeläget att denna väg blir byggd inom snar framtid. Den aktuella utrustningen av kvarnen kan fort nog kräva förordningsställandet av i varje fall anslutningsvägen till övarfarten vid stationen. Det vore önskvärt att i det sammanhanget även taga upp frågan om byggandet av vägens fortsättning ut till Söderförsvägen. Kostnaderna för vägutbyggnaden inom planområdet torde hålla sig inom rimliga gränser tack vare de goda terräng- och grundförhållandena.

Gemensamt vatten- och avloppsnät har under planarbetets gång utbyggt för den bebyggda delen av planområdet. Läget av de nedlagda ledningarna jämte vattenverk och reningsverk redovisas å särskild karta, som bifogas planärendet vid fastställelseprövningen. Å samma karta har inlägts ett förslag till ledningsdragning för det ännu utbyggda området långt i söder. Förslaget har upprättats av ingenjörfirman Orrje & Co, som på kommunens uppdrag verkställt va-utredningen för tätorten. Som framgår av va-kartan kan avloppsvattnet från all bebyggelse inom planområdet sammanföras med självfall till reningsanläggningen. Tillgången på grundvatten (ur åsen) och vattenverkets kapacitet är tillräcklig för att tillgodose en beräknad normalförbrukning inom hela planområdet. Reningsverket utgöres av en slambrunn avuschertyp, som medger slamavskiljning men ej biologisk rening. Spillvattnet från reningsanläggningen släppes efter avrinning genom en ca 300 meter lång täckt ledning ut i Dalälven nedströms badet. Den rika vattenföringen i älven och det stora av-

ståndet till närmaste bebyggelse utmed älven gör att de förhållanden som devis små spillvattensångarna knappast medföra några vådor ur vattenvårdssynpunkt.

7. Fråga om förordnande enl. 113 § byggnadslagen.

De ännu obebyggda för koncentrerad exploatering tillgängliga tomtplatserna för bostadsbebyggelse äro belägna inom fastigheterna Mehede 3³ (22 stycken), 61¹ (4 stycken) och 62¹ (5 stycken). Av dessa fastigheter äger kommunen Mehede 61¹. Fråga om förordnande enl. 113 § byggnadslagen bör alltså endast komma ifråga beträffande de båda övriga fastigheter, vilka tillhöra Sivert Medén resp. Stora Kopparbergs Bergslags A.B. Även om sannolikheten talar för att exploateringen, som hittills kommer att gå i kommunens regi bl.a. därför, att de enskilda exploatorerna knappast torde engagera sig i erforderlig utbyggnad av vägar och va-nät, kan dock ifrågasättas om icke 113 §-förordnande i begränsad omfattning bör utfärdas. Å särskild karta, som bifogas planärendet har därför föreslagits vissa områden, varå sådant förordnande bör utfärdas. Förslaget har icke diskuterats med vare sig markägare, plankommitté, kommunstyrelse eller länsexperter.

8. Samråd med myndigheter och planintressenter.

Uppdraget att upprätta byggnadsplan för tätorten Mehede-by påbörjades redan 1953 av lantmätare Nils Sjölin, som hann utarbeta en grovskiss till plan, innan uppdraget på grund av Sjölins förflyttning till annan ort övertogs av undertecknad den 28 oktober 1954. På Sjölins förslag utsågs vid planarbetets början en kommunal planeringskommitté, som bestod av kommunalfullmäktiges ordförande, byggnadsnämndens ordförande samt 3

representanter från Mehedeby fastighetsägareförening (John Eriksson, Sivert Medén och Filip Rohlin). Under planarbetets gång har sedan upprepade överläggningar ägt rum med denna plankommitté varigenom hänsyn till såväl de kommunala som lokala intressena kunnat tagas i varje skede av arbetet. Vid gemensamt sammanträde med plankommitté och byggnadsnämnd i Mehedeby skola den 15 augusti 1957 framlades och godkändes i princip ett planförslag, som i sina huvuddrag motsvarar det nu för fastställelse framlagda förslaget. Vid sammanträde med byggnadsnämnden den 20 november 1959 godtogs det nu framlagda detaljbearbetade förslaget men uppdrogs på planförfattarens begäran åt kommunalkamrer Olle Eriksson att i samråd med plankommittén detaljgranska förslaget. Granskningen föranledde ingen annan ändring än att järnvägskorsningen vid stationen flyttades 20 meter norrut (jfr ovan).

Jämsides med den kommunala kontakten har samråd skett med länsexperterna. Överläggningar med länsarkitekt och överlantmätare har skett vid skilda tillfällen bl.a. i samband med fastighetsbildningsåtgärder under planarbetets gång. Med vägförvaltningen har förts direkta överläggningar och sedan 1957 års planförslag överarbetats har detsamma översänts till vägförvaltningen för granskning. I särskilt yttrande den 22 februari 1958 (avskrift bifogas) har vägmyndigheten godkänt det företedda planförslaget, som beträffande vägnätet är identiskt med det slutgiltiga förslaget. Samråd har vidare skett med distriktsingenjör och länsbostadsdirektör.

Beträffande järnvägsmyndigheten (Statens Järnvägar), har lantmätare Sjölin redan i planarbetets inledande skede samrådat med överingenjör Sandström och baningenjör Strid. Efter framställ-

ning från SJ till byggnadsnämnden om medverkan till borttagande av järnvägskorsningen vid kvarnen har undertecknad haft sammanträde för överläggning i frågan i Mehedeby den 15 november 1955, därvid förutom kommunala förtroendemän och plankommittén deltog från SJ baningenjör B. Castell och överbammästare H. Nilsson samt från länsarkitektkontoret arkitekt Carl-Eric Höhlén. Vid sammanträdet anknöts diskussionen till då föreliggande planförslag.

Av de större markägarna har Sivert Hedén, Mehede 3³, följt planarbetet från början såsom ledamot i plankommittén. Ägaren av Mehede 3⁴⁶, Sixten Kohlin, har också haft tillfälle att i samband med fastighetsbildningsåtgärder, där han varit sökare, få uttrycka önskemål ang. planläggning framst med hänsyn till jordbruksintresset. Stora Kopparbergs Bergslags A.B., Mehede 62¹, har genom ägarebyten medverkat till att kommunen i sin ägo fått för plangenomförandet erforderlig mark inom exploateringsområdet och i samband härmed orienterats om planrådets markdisposition i stort.

Uppsala den 31 december 1959.

Curt Hellsten
Lantmätare.

Tillhör länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 21 juli 1961; betygar Uppsala slott i landskansliet som ovan.

Enligt uppdrag

Darbro Heimer

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut den 13 april 1962.

Bestyrkes på tjänstens vägnar:

Byggnadsplanebestämmelser

tillhörande förslag till byggnadsplan för tätorten Mehedeby
i Tierps socken och landskommun av Uppsala län.

1 §.

Byggnadsplaneområdets användning.Mom. 1. Byggnadsmark.

- a) Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål,
- b) Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål. Byggnad får dock inredas som lokaler för handel och hantverk i den utsträckning byggnadsnämnden prövar lämpligt.
- c) Med BH betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål.
- d) Med C betecknat område får användas endast för samlings- och föreningslokaler och därmed samhörigt ändamål.
- e) Med J eller Jm betecknat område får användas endast för industriändamål resp. småindustriändamål av sådan beskaffenhet att närboende ej vållas olägenheter med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad. Bostäder får dock anordnas i den utsträckning som fordras för tillsyn och bevakning inom området.
- f) Med Jb betecknat område får användas endast för småindustriändamål av sådan beskaffenhet att närboende ej vållas olägenheter med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad. Byggnad får dock uppföras eller inredas för med industrirörelsen samhöriga bostäder samt, där så prövas lämpligt, även för annat bostads-

ändamål.

Mom. 2. Specialområde.

Med Tj betecknat område får användas endast för järnvägstrafik och därmed samhörigt ändamål.

Mom. 3. Jordbruksområden.

- a) Med Lj betecknat område får användas endast för jordbruksändamål och får icke bebyggas.
- b) Med Lb betecknat område får bebyggas endast med för jordbruksändamål erforderliga bofästbyggnader.
- c) Med Le betecknat område får bebyggas endast med för jordbruksändamål erforderliga ekonomibyggnader.

2 §.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

3 §.

Särskilda föreskrifter angående områden för ledningar och för allmän trafik.

Mom. 1. Å med u betecknad mark får icke vidtagas anordningar som hindra framtida eller underhåll av underjordiska ledningar.

Mom. 2. Med z betecknad del av järnvägsområde skall hållas tillgänglig för allmän trafik.

4 §.

Byggnadssätt.

Med F betecknat område får bebyggas endast med hus, som uppföres fristående.

5 §.

Tomtplats storlek.

Byggnad må ej uppföras med mindre tomtplatsen kan anses tillräckligt stor och i övrigt lämpad för den tillämnade bebyggelsen.

6 §.

Byggnads läge.

Mom. 1. Byggnad må icke läggas på mindre avstånd från gränsen mot grannfastighet än som motsvarar hälften av den för byggnaden tillåtna högsta höjden och ej närmare gränsen än 4,5 meter.

Mom. 2. Avståndet mellan byggnader på samma tomtplats må ej vara mindre än den för nämnda byggnaden tillåtna största höjden.

7 §.

Del av tomtplats som får bebyggas.

Tomtplats må ej bebyggas i större omfattning än att till gårdsplan och för andra fastighetens behov återstår det utrymme som med hänsyn till ortens sed, fastighetens användningsätt och övriga omständigheter kan anses skäligt.

8 §.

Våningsantal, byggnadshöjd och antal lägenheter.

Mom. 1. Å med F, Jb eller Lb betecknat område må huvudbyggnad ej uppföras i flera än två våningar eller till större höjd än 5,6 meter. Uthus må ej uppföras till större höjd än 3 meter.

Mom. 2. Å med C eller Jm betecknat område må byggnad ej uppföras i flera än två våningar eller till större höjd än 7,5 meter.

Mom. 3. Å övrig byggnadsmark eller Å med Le betecknat jordbruksområde må byggnad uppföras i det antal våningar och den höjd som med hänsyn till områdets lämpliga användning i varje särskilt fall prövas erforderligt.

Mom. 4. Bostadsbyggnad må ej innehålla flera än två bostadslägenheter, Uthus må ej inredas för bostadsändamål.

9 §.

Taklutning.

Byggnads tak må icke skjuta över ett plan, som skär närmaste fasadplan på den för byggnaden tillåtna högsta höjden och höjer sig inåt byggnaden med en lutning av 45° . Byggnadsnämnden äger dock medgiva, att takkupor och andra anordningar, som kunna anses påkallade med hänsyn till byggnadens utseende eller av praktiska skäl, skjuta över detta plan.

10 §.

Anordnande av stängsel i visst fall.

I områdesgräns som betecknats med ringar skall med hänsyn till trafiksäkerheten fastighet förses med stängsel, vari ej får anordnas öppning som medgiver körbar utfart mot väg.

Tillhör länsstyrelsens i Uppsala län
beslut den 21 juli 1961; betygar Upp-
sala slott i landkansliet som ovan,
Enligt uppdrag!

Barbro Heimer

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut den 13 april 1962.

Bestyrkes på tjänstens vägnar
E. O. M. O. L.